

خردسالان

از زبان برخی از افرادی که در حال حاضر در این بخش فعالیت دارند، می‌شنوم که حوصله بچه‌ها و سروکله‌زدن با آن‌ها را ندارند! این اصطلاح بدترین حالت ممکن برای کسی است که در این حوزه مشغول است در حالی که تک تک عوامل این بخش باید ذاتا عاشق بچه‌ها باشند و به اصطلاح خودمان دلشان برای بچه‌ها ضعف برود و حوصله سروکله زدن با آن‌ها را داشته باشند. هر یک نفری که در تیم نسبت به این قضیه واکنش داشته باشد و صرفا بخواهد از جنبه شغلی به آن نگاه کند که حالا یک درآمدی در آن پروژه کسب کند؛ واقعا به گروه و برنامه آسیب می‌زند. دوم بعد از این که احساس کرد این عشق را دارد، مطالعه و دقت نظر و فهم برنامه‌سازی کودک را مثلا با استفاده از مشاورین خوب و با تجربه کامل کند و با تحقیق، علم، آگاهی و با علاقه بی‌انتهای نسبت به این حوزه وارد شود.

مهیار مجیب مجری:

جای چنین برنامه‌ای در تلویزیونی خالی بود

از تجربه «آفتاب مهتاب» و تفاوتش با دیگر برنامه‌های کودک و نوجوان بگویند و چه شد که اجرای این برنامه را پذیرفتید؟

از سال‌ها پیش دورادور خدمت احسان نیلی تهیه‌کننده این برنامه ارادت داشتم، با خانم حق جوئی کارگردان برنامه نیز تجربه یک همکاری خیلی خوب و موفق داشتم. چند سال پیش در شبکه پنج لابه‌لای برنامه رنگین کمان، تهیه‌کننده برنامه‌ای به نام «من بگم» بودم که خانم حق جوئی کارگردان آن بود. وقتی «آفتاب مهتاب» به من پیشنهاد شد و داستان پروژه را خواندم، احساس کردم که واقعا جای چنین برنامه‌ای سالیان سال در شبکه‌های تلویزیونی ما خالی بود. سال‌ها پیش در دورانی که نوجوان بودم، برنامه بسیار جذابی به نام «حالا بشین، پاشو، بخند» از شبکه یک تلویزیون پخش می‌شد. علیرضا خمسه مجری آن بود که در طول برنامه بچه‌ها را به تحرک وادار می‌کرد. بعد از آن دیگر هیچ برنامه‌ای مشابه آن ندیدم تا «آفتاب مهتاب». به همین دلیل با کمال میل پذیرفتم که در خدمت احسان نیلی و خانم حق جوئی که هر دو دغدغه کودک دارند و افراد فرهیخته‌ای هستند؛ باشم. مخصوصا خانم حق جوئی که در طول این کار از او بسیار آموختم. همچنین در کنار امیرحسین انصافی که انصافا بازیگر بزرگی است و از آن خانواده هنرمند چنین فرزند، دور از انتظار نبود و من از کنارش خیلی چیزها یاد گرفتم. در کل من با «آفتاب مهتاب» یک تجربه ناب به دست آوردم و فکر می‌کنم که خیلی به دانشم در این زمینه افزوده شد.

البته که یکی از نکات قوت این برنامه اجرای خوب شماست.

این که لطف شماست ولی من واقعا بدون اغراق می‌گویم چون دیگر سن و سالم طوری نیست که بخواهم از خودم تعریف کنم، بیشتر باید سعی کنم یاد بگیرم چون هنوز در این عرصه چیزی نیستم و دارم می‌آموزم، این را بدون تعارف می‌گویم.

باز خورد «آفتاب مهتاب» از شروع پخش آن تا به الان چگونه بوده؟

به نظر من که باز خورد خیلی خوبی داشته است. زمانی که برنامه پخش شد، دوستانم از جای جای ایران تماس می‌گرفتند و جدا از این که از برنامه تعریف می‌کردند، درخواست داشتند که بچه‌هاشان در برنامه شرکت کنند. متأسفانه نمی‌توانستیم پذیرای آن بچه‌ها باشیم چون ضبط برنامه تمام شده بود. گاهی افرادی تماس می‌گرفتند که من از این که آن‌ها پای برنامه نشسته‌اند، تعجب می‌کردم. در حقیقت «آفتاب مهتاب» با اقبال بسیار زیادی روبرو شده بود و من واقعا می‌توانم بگویم که غافلگیر شدم. فکر می‌کردم که «آفتاب مهتاب» موفق شود، اما این قدر فکر نمی‌کردم!

بعد از «آفتاب مهتاب» و تجربه چنین باز خورد موفق، برنامه‌ای برای ساخت اثر دیگر این چنینی و با این سطح کیفی دارید؟

من طرح‌های زیادی به شبکه‌های متعدد داده‌ام اما خب احتمالا به دلیل این که ضعیف بوده‌اند پذیرفته نشدند! الان در فکر برنامه‌ای با محوریت قصه‌گویی برای خردسال هستم و در حال طراحی برنامه‌ای که بتوانم توجه بچه‌ها را به کتاب و کتاب‌خوانی جلب کنم و آن‌ها را به سمت قصه و قصه‌گویی سوق دهم. به نظر من هر چه قدر در زمینه خردسال فعالیت کنیم و بچه‌های دانا و باهوشی داشته باشیم، خیال آسوده‌تری برای آینده آن‌ها خواهیم داشت از این جهت که بچه‌های ما مسیر درست را پیدا کرده‌اند. حالا این درست بودن شاید از نظر من مثلا کتاب و کتاب‌خوانی باشد، از نظر فردی دیگر خوب دیدن باشد. فعلا در حال طراحی آن هستم، در کنارش مطالعه هم می‌کنم تا ببینم که می‌توانم موفق شوم یک برنامه بسازم یا نه!

و شبکه‌های کودک و نوجوان هم معمولا نسبت به شبکه‌های دیگر کم‌لطفی می‌شود.

در تمام دنیا برنامه‌سازان و کمپانی‌هایی که در بخش کودک و نوجوان فعالیت دارند با سرمایه‌گذاری‌های بسیار وسیع‌تری نسبت به حوزه بزرگسال کار می‌کنند. نگاهی که از گذشته در سینما و تلویزیون ما به این بخش مرسوم است؛ واقعا نیاز به یک بازنگری جدی دارد. باید از طرف دولت‌ها و نهادهای برای برنامه‌سازان و افرادی که در این حوزه قدم برمی‌دارند یک حمایت مالی باشد چرا که سرمایه‌گذاری در حوزه کودک و نوجوان، سرمایه‌گذاری معنوی است و همانند نهالی که بیست سال بعد از کاشت و حتی بعضا در دهه‌های بعد جواب می‌دهد؛ این حوزه نیز بسترسازی ذهنی می‌کند. پس اگر که واقعا می‌خواهند یک نسل بی‌مساله‌تر و مطلوب‌تری را در سال‌های بعد داشته باشند، باید دغدغه مادی فیلمسازان و برنامه‌سازان را رفع کنند تا آن‌ها هم بتوانند هنر و تخصصشان را بدون در نظر گرفتن مسائل مالی پیش ببرند. وقتی که سرمایه‌گذار یا برنامه‌ساز در این حوزه خودش را تنها ببیند و احساس کند که هیچ حمایتی نیست، طبیعتا انگیزه‌ها کم می‌شود و در سال‌های بعد شما می‌بینید که اصلا دیگر کسی برای فعالیت در این حوزه نمانده است.

ویژگی خاص «آفتاب مهتاب» از نظر خودتان چیست؟

بزرگ‌ترین ویژگی «آفتاب مهتاب» تحرک، ایجاد انگیزه برای تحرک و شیوه متفاوت مسابقات آن است. برنده در این برنامه، به معنای بردن یک جایزه برای یک گروه خاص نیست. از آن جا که معرفی یک برنده برای سنین خردسال آسیب‌ذهنی ایجاد می‌کند، آن را طوری طراحی کردیم که در انتها کل شرکت‌کننده‌ها به عنوان برنده اعلام شوند و با مشارکت یکدیگر امتیازهایشان جمع شود که خود بچه‌ها در پایان متوجه این موضوع می‌شوند. یعنی بچه‌ها در عین حال که برنده نداشته‌اند، رقابت می‌کردند و در انتهای مسابقه هر دو گروه احساس برنده بودن دارند. در واقع تلاش برنامه بر این بود که یک اتفاقی را برای پیشرفت و حس همکاری و همدلی بین بچه‌ها رقم بزند

چه پیشنهادی برای برنامه‌سازان این حوزه در جهت موفق‌تر و تاثیرگذارتر بودن این برنامه‌ها دارید؟

من دو پیشنهاد دارم، اول این که هر فردی که در حیطه خردسال با نوجوان کار می‌کند باید واقعا عاشق این بچه‌ها باشد. متأسفانه گاهی

می‌توان برنامه‌های ارزشمند و تاثیرگذاری برای کودکان تولید کرد. به نظر همکاران تیمی و استفاده از تخیل در برنامه‌سازی، از نکات کلیدی موفقیت برنامه «آفتاب مهتاب» بود.

احسان نیلی تهیه‌کننده:

نگاه به حوزه کودک؛ نیاز به بازنگری جدی دارد

اغلب آثار شما در سال‌های اخیر مربوط به حوزه‌های دیگری است، چه شد که به سمت این بخش رفتید و تهیه‌کنندگی «آفتاب مهتاب» را پذیرفتید؟

شروع فعالیت من در سازمان با حوزه برنامه‌سازی برای کودک و نوجوان بود و در دوران تولید برنامه «تیمرخ» شکل جدی‌تری به خود گرفت. اما از زمانی که ساختار شبکه‌ها تغییر کرد و گروه کودک از شبکه یک حذف شد، حوزه کاری من هم در شبکه یک به سمت فیلم و سریال و برنامه‌های اجتماعی رفت و یک مدت بین برنامه‌سازی ام در حوزه کودک و نوجوان فاصله افتاد. البته مدتی در یکی از شبکه‌ها مدیر گروه کودک بودم. در تمام این سال‌ها میل باطنی‌ام بازگشت به فضای کار کودک بود که با دعوت دوستان شبکه کودک این اتفاق دست داد و تجربه بسیار جذاب «آفتاب مهتاب» ترغیب کرد تا دوباره به فضایی که مدتی از آن دور شده بودم برگردم و دوباره به کار در این حوزه جدی‌تر فکر کنم و این بازگشت را برای خودم به فال نیک می‌گیرم.

پس باز هم در این بخش تهیه‌کنندگی خواهید کرد؟

قطعاً من در حوزه کودک و خردسال مسیرم را ادامه خواهم داد. واقعا به علاقه و اشتیاق فراوانی که برای کار در حوزه کودک و نوجوان دارم، اعتراف می‌کنم.

از این جهت این سؤال را پرسیدم که برنامه‌سازان حوزه کودک و نوجوان تلویزیون مانند سینماگران مان در این بخش با مشکل نبود سرمایه و سرمایه‌گذار مواجه‌اند.

خب بله در تمام ادوار برنامه‌سازها و گروه‌های کودک و نوجوان مادر سازمان نسبت به حوزه‌های دیگر مظلوم‌تر بوده‌اند. از قدیم یک نگاه سنتی وجود داشته که کار کودک را کودکانه می‌دیدند و بودجه‌های کمتری را برایش پیش‌بینی می‌کردند. حتی در مورد بودجه گروه‌ها